

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

ННІ педагогічної освіти, соціальної роботи і мистецтва
Кафедра дошкільної освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Психологічні проблеми у вищій школі

Освітня програма «Дошкільна та початкова освіта»
Спеціальність 012 Дошкільна освіта
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “28” серпня 2019 р.

Черкаси 2019

ЗМІСТ

1. Загальна інформація.
2. Анотація до курсу.
3. Мета та цілі курсу.
4. Результати навчання (компетентності).
5. Організація навчання курсу.
6. Система оцінювання курсу.
7. Політика курсу.
8. Рекомендована література.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Психологічні проблеми у вищій школі
Викладач(-і)	Кукуленко-Лук'янець Інна Володимирівна
E-mail викладача	
Формат дисципліни	Лекції, практичні, самостійна робота, контрольна робота, залік
Обсяг дисципліни	90
Консультації	Консультації згідно графіку
2. Анотація до курсу	
<p>Навчальна дисципліна «Психологічні проблеми у вищій школі» вимагає ґрунтовного психолого-педагогічного забезпечення, високої психологічної і педагогічної культури викладацького складу. Важливою є розробка ефективних методик викладання у вищій школі та знання психології. Особливої ваги набирають психологічні знання в процесі переорієнтації навчання з підходу, центрованого на викладачеві (коли викладач був центральною фігурою навчального процесу: видавав завдання, визначав обсяг матеріалу і напрямку навчального процесу, здійснював контроль за навчанням студентів тощо), до підходу, центральною фігурою якого стає студент, який навчається, актуалізуючи свій досвід, використовуючи знання колег, допомогу викладача, найновішу літературу, постійно вправляючись практично.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою вивчення курсу є ознайомлення здобувачів вищої освіти з психологічними особливостями діяльності студентів і викладачів в освітньому процесі у вищій школі. Дати знання, вміння, навички з психології, які допомогли б майбутнім викладачам вищої школи та науковцям виробляти ефективні методики викладання, результативно використовувати властивості психічних процесів, розвивати індивідуальні особливості особистості студентів, грамотно спілкуватись, пізнавати себе, бути самоефективним тощо.</p>	
4. Результати навчання (компетентності).	
<i>Загальні компетентності (КЗ)</i>	
КЗ-3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	
КЗ-5. Здатність працювати в команді.	
<i>Фахові компетентності спеціальності (КС)</i>	
КС-6. Здатність до співпраці з різними категоріями фахівців.	

КС-15. Здатність до професійного самовдосконалення

Компетентності додаткової освітньої програми (КД)

КД-1. Дослідницька.

КД-7. Продуктивна

КД-8. Автономізаційна.

Програмні результати навчання

ПРН 1.9.Визначати соціально-психологічні аспекти взаємодії керівника зі співробітниками: соціально-психологічні функції керівництва, поєднання адміністративних і соціально-психологічних методів керівництва, чинники створення сприятливого соціально-психологічного клімату в колективі. Установлювати залежність між стилем керівництва і соціально-психологічним кліматом у колективі.

ПРН 2.6.Координувати організацію освітнього процесу в закладах освіти (ЗДО, ЗНЗ, ВНЗ), створювати умови для розвитку, навчання і виховання дітей.

ПРН 2.9 Розробляти шляхи формування сприятливого соціально-психологічного клімату в педагогічному колективі, управляти конфліктною ситуацією, застосовувати структурні і міжособистісні методи подолання і попередження конфліктів.

5. Організація навчання курсу.

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	14
практичні	16
самостійна робота	60

Загальна кількість годин

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)		Нормативний / Вибірковий	
другий	Дошкільна освіта	1		Нормативний	
<i>Тема, план</i>	<i>Форма заняття</i>	<i>Література</i> <i>а</i>	<i>Завдання, год</i>	<i>Вага оцінки</i>	<i>Термін виконання</i>
Модуль I. Психологія вищої школи: студентський період життя людини Тема 1.1. Психологія вищої школи, її предмет, завдання та методи	Лекція, практичне заняття	Основна: 1-7 Додатков а: 1-13	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	10	До наступного заняття за розкладом Відповідно до розкладу

<p>Тема 1.2. Криза освіти. Основні напрями реформування вищої освіти та науки у XXI столітті.</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>Основна: 1-7 Додатков а: 1-13</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, до практичного заняття</p>	<p>10</p>	
<p>Тема 1.3. Загальна психологічна характеристика студентського віку</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>Основна: 1-7 Додатков а: 1-13</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, до практичного заняття</p>	<p>10</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>
<p><i>Модуль II. Психологічні засади управління вузівським навчальним процесом і навчально – професійною діяльністю студентів</i></p>					
<p>Тема 2.1. Психологічні засади управління навчальним процесом у вищій школі</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>Основна: 1-7 Додатков а: 1-13</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, до практичного заняття</p>	<p>10</p>	<p>Відповідно до розкладу</p>
<p>Тема 2.2. Необхідність і об'єктивні можливості управління системою освіти. Види педагогічного управління.</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>Основна: 1-7 Додатков а: 1-13</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, до практичного заняття</p>	<p>10</p>	<p>Відповідно до розкладу</p>
<p><i>Модуль III. Психологія виховання особистості студента як майбутнього фахівця з вищою освітою</i></p>					

Тема 3.1. Психологія виховання студентської молоді	Лекція, практичне заняття	Основна: 1-7 Додатков а: 1-13	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	10	До наступного заняття за розкладом
Тема 3.2. Психологія педагогічної комунікативної взаємодії викладача зі студентами	Лекція, практичне заняття	Основна: 1-7 Додатков а: 1-13	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	10	До наступного заняття за розкладом
Тема 3.3. Психологічний аналіз протиріч і конфліктів у педагогічній взаємодії, шляхи їх запобігання та вирішення	Практичне заняття	Основна: 1-7 Додатков а: 1-13	Підготуватися до практичного заняття	10	До наступного заняття за розкладом
Самостійна робота		Основна: 1-7 Додатков а: 1-13		30	До заліку

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	На практичних заняттях (сумарно) студент може максимально набрати 70 балів, самостійна робота — 30 балів. Таким чином, підсумкова оцінка – максимум 100 балів.
Практичні заняття	Максимальна оцінка - 70 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань

7. Політика курсу

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); - посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; - надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації. Засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом відповідно вимог кафедри, що встановлені на засіданні кафедри (співбесіда, реферат тощо). Пропущені практичні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій.

8. Рекомендована література.

Основна:

- 1 Подольак Л.Г. Психологія вищої школи: Навчальний посібник для магістрантів і аспірантів / Подольак Л.Г., Юрченко В.І. – К.: ТОВ “Філ-студія”, 2006. – 320с.
- 2 Галузинский В. М., Євтух М. В. Основи педагогіки та психології вищої школи в Україні. – К.: Інтел, 1995. – 168 с.
- 3 Карамушка Л. М. Психологія управління закладами середньої освіти. – К.: Ніка-Центр, 2000. – 332 с.
- 4 Кудіна В.В., Юрченко В.І. Психологія вищої школи: Курс лекцій. – К.: КСУ, 2004. – 176 с.
- 5 Левківська Г. П. Адаптація першокурсника в умовах ВЗО. – К.: Науково-методичний центр, 2001. – 128 с.
- 6 Кукуленко-Лук’янець І.В. Психологія управління: [навчально-методичний посібник] / І. В. Кукуленко-Лук’янець. – Черкаси: ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2012. – 140 с.
- 7 Фурман А.В. Психодіагностика особистісної адаптованості: Наукове видання. – 2. вид., скор. - Тернопіль: Економічна думка, 2003. – 64 с.

Додаткова:

- 1 Шейко С. Національні та загальнолюдські засади реформування сучасної вищої освіти в Україні // Вища школа. – 2005. – №3. – С. 32-39.
- 2 Шихи Г. Возрастные кризисы: Ступени личностного роста. – СПб.: Ювента, 1999. – 434 с.
- 3 Шайдур І. Психолого-педагогічні аспекти організації самостійної роботи студентів // Рідна школа. – 2000. – №3. – С. 54-55.
- 4 Штепа О. С. Пропріум зрілої особистості // Практична психологія та соціальна робота. – 2004. – №2. – С. 26-32.
- 5 Щербань П. Сутність педагогічної культури // Вища освіта України. – 2004. – №3. – С. 67-72.
- 6 Щербань П. Українська національна ідея і сучасні проблеми виховання студентської молоді // Вища школа. – 2005. – №4. – С. 62-66.
- 7 Щуркова Н. Е. Практикум по педагогической технологии. – М.: Педагогическое общество России, 1998. – 249 с. -

- 8 Юрченко В.І. «Я-концепція» як показник особистісного зростання майбутнього вчителя // Психологія: Зб. наук. праць. – К.: НПУ, 1999. – Вип.4. – С. 31-35.
- 9 Юрченко В.І. Вплив взаємин між студентами і викладачами на «Я – концепцію» майбутнього вчителя // Освіта і управління. – 1997. – №1. – С. 119-123.
- 10 Юрченко В.І. Оцінні ставлення в педагогічній взаємодії // Освіта і управління. – 1998. – № 4. – С. 91-98.
- 11 Долинська Л.В. Діалогічна взаємодія викладача і студента як умова особистісно-професійного зростання майбутнього вчителя. // Психологія: Зб. наук. праць. – Вип.2. – К.: НПУ, 1998. – С. 93-97.
- 12 Долинська Л.В. Стили педагогічного спілкування та можливості його формування в процесі професійної підготовки майбутнього вчителя // Психологія: Зб. наук. праць. – Вип. 1 (4). – К.: НПУ, 1999. – С. 64-69.
- 13 Драгомирова І. Концептуальні аспекти формування сучасного спеціаліста // Вища школа. – 2002. – №2-3. – С. 49-52.